

ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ ЦЕНТР
ФІЗИЧНОГО ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ
«СПОРТ ДЛЯ ВСІХ»

МІНІСТЕРСТВО
МОЛОДІ ТА СПОРТУ
УКРАЇНИ

Kateryna
Biloruska
Foundation

Рівень залученості дітей та молоді до рухової і фізичної активності та вплив спорту на фізичне і ментальне здоров'я

Результати соціологічного дослідження

Мета і завдання дослідження

Мета дослідження: вивчення рівня рухової активності та занять фізичною культурою і спортом та впливу на реабілітацію дітей та молоді, які постраждали внаслідок повномасштабного російського вторгнення на територію України.

Завдання дослідження:

- вивчення динаміки змін стану фізичного та психічного здоров'я дітей та молоді упродовж останніх 5 років та вплив повномасштабного російського вторгнення на територію України на нього;
- дослідження рівня залученості дітей та молоді до занять фізичною культурою та спортом;
- виявлення чинників, що обмежують доступ дітей та молоді до занять фізичною культурою і спортом;
- вивчення потреб дітей та молоді щодо занять фізичною культурою та спортом, зміни цих потреб внаслідок повномасштабного російського вторгнення на територію України;
- дослідження впливу занять фізичною культурою та спортом на спосіб життя і стан здоров'я дітей та молоді;
- вивчення національного та міжнародного досвіду використання фізкультури та спорту як способу реабілітації;
- розроблення пропозиції та рекомендації.

Параметри дослідження

Цільова група:

- експерти у сфері фізичної культури і спорту;
- експерти у охорони здоров'я
- вчителі фізичної культури закладів загальної середньої освіти;
- тренери спортивних секцій, гуртків;
- діти та молодь (10-16 років);
- батьки дітей віком 6-16 років.

Методи дослідження:

- кабінетне дослідження;
- глибинні інтерв'ю;
- онлайн-опитування.

Географія дослідження:

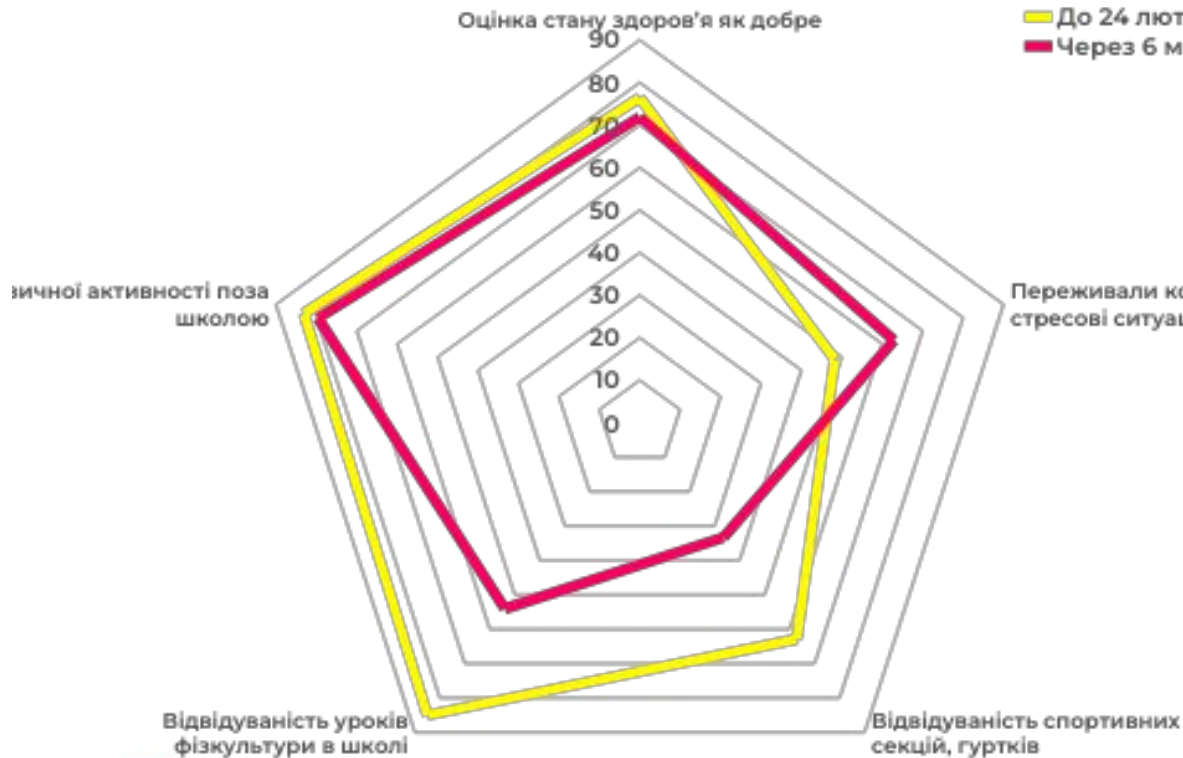
- Київська, Рівненська, Одеська, Львівська, Вінницька, Полтавська, Івано-Франківська, Житомирська області та м. Київ.

Опитування проводилося у період з 12 вересня по 15 жовтня 2022 року.

Узагальнені дані по дослідженню

Діти

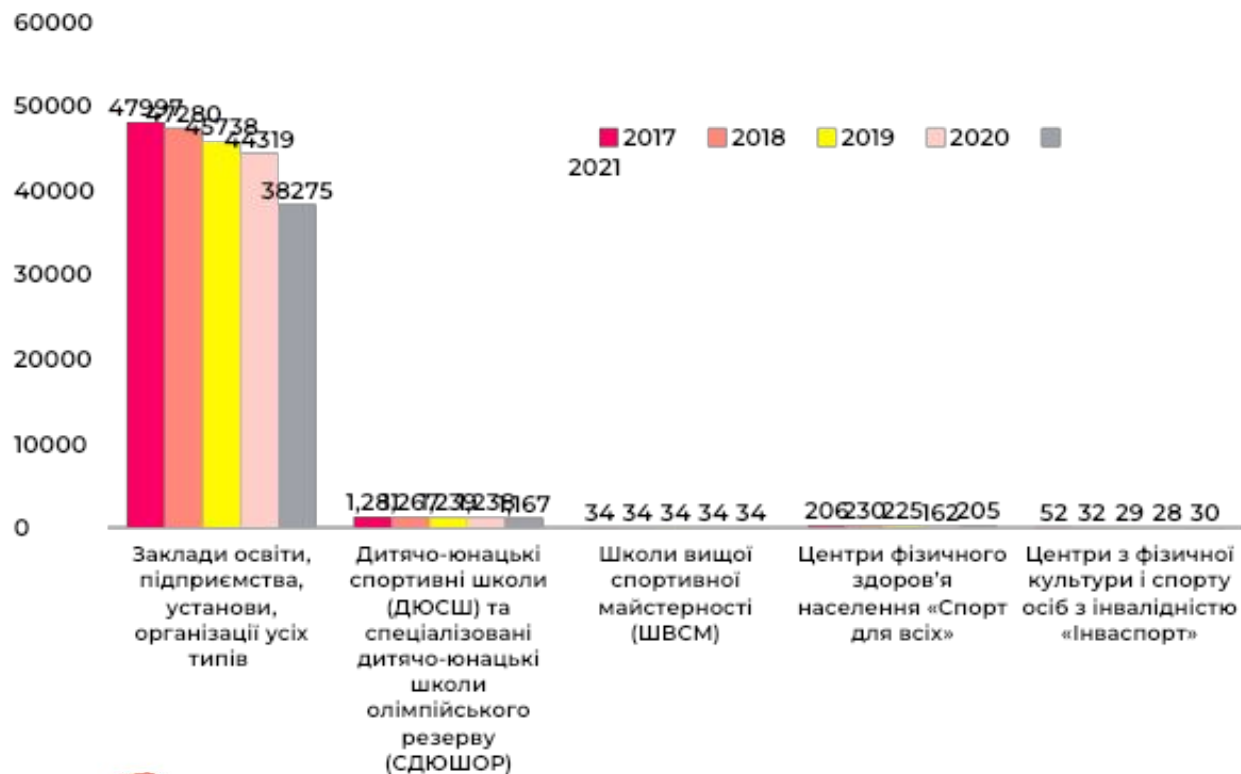
Батьки про дітей

«Рівень залученості дітей та молоді до рухової та фізичної активності. Вплив спорту на фізичне та ментальне здоров'я»

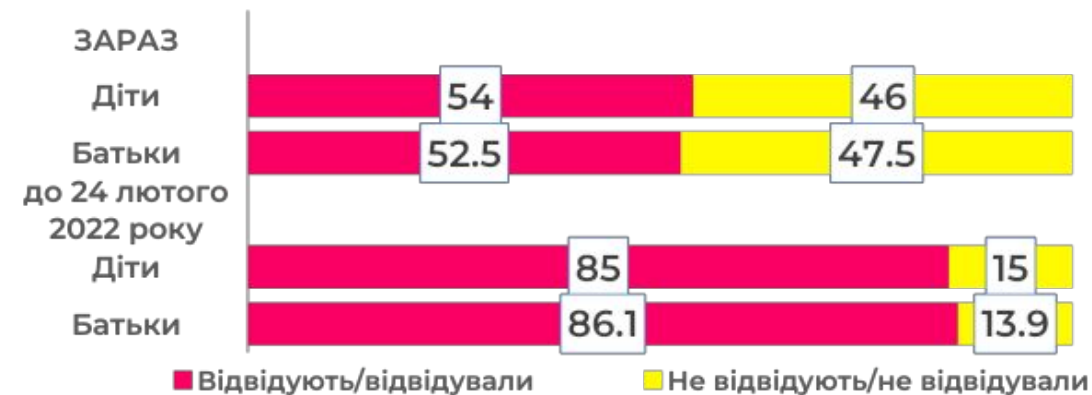
Стан сфери фізичної культури і спорту в Україні

Кількість закладів фізичної культури і спорту у 2017–2021 роках (Україна), одиниць

Джерело: дані Міністерства молоді та спорту України відповідно до форми звітності № 2-ФК (річна) «Звіт з фізичної культури і спорту».
Примітка: без урахування даних тимчасово окупованої території АР Крим, м. Севастополя та частини зони проведення антитерористичної операції.

Рівень відвідуваності занять фізичної культури в закладах освіти (в школі, коледжі, технікумі тощо) дітьми та молоддю, %

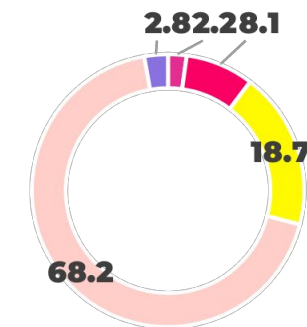

Формат проведення занять фізкультурою і спортивних секціях, %

Вчителі фізкультури

Тренери

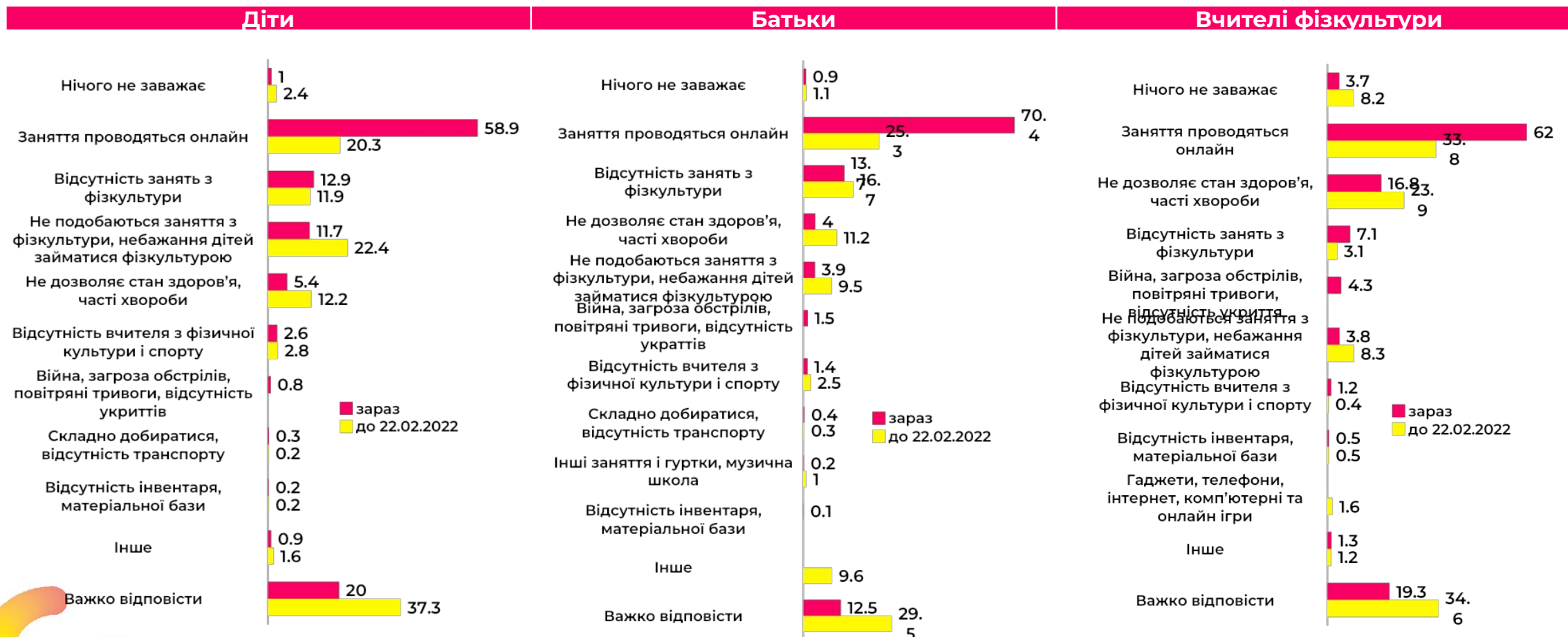

«Рівень залученості дітей та молоді до рухової та фізичної активності. Вплив спорту на фізичне та ментальне здоров'я»

Стан сфери фізичної культури і спорту в Україні

Причини, що заважають дітям та молоді відвідувати заняття фізичної культури в закладі освіти, %

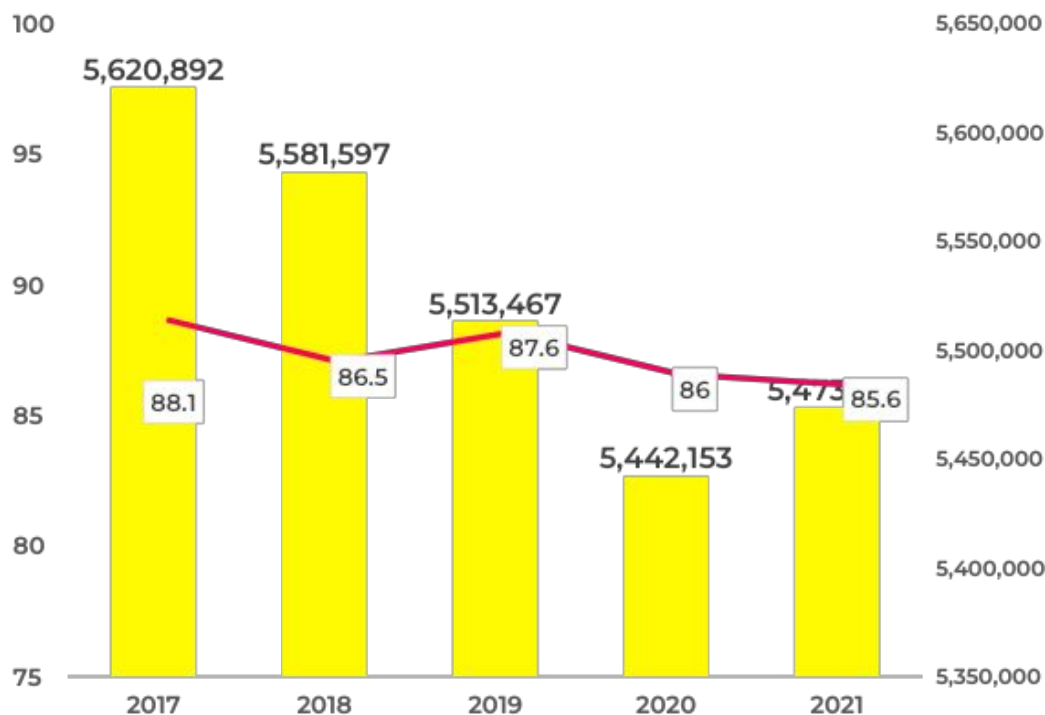
Примітка: респондент міг обрати декілька варіантів відповіді, тому сума відповідей не дорівнює 100%.

«Рівень залученості дітей та молоді до рухової та фізичної активності. Вплив спорту на фізичне та ментальне здоров'я»

Залученість до занять фізичною активністю та масовим спортом

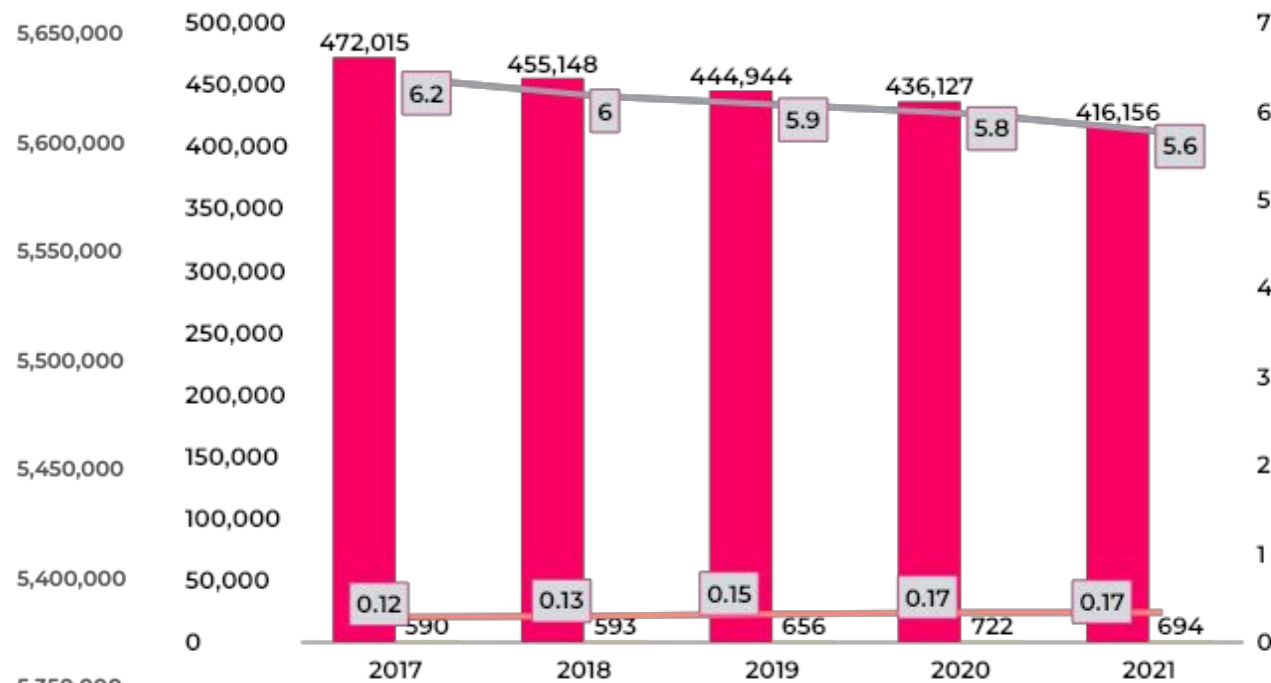
Фізично-оздоровча діяльність у закладах освіти, у 2017–2021 роках (Україна), на початок наступного року

- Кількість осіб, які відвідують заняття (уроки) з фізичної культури (фізичного виховання) у закладах освіти, осіб
- Частка осіб, які відвідують заняття (уроки) з фізичної культури (фізичного виховання) у закладах освіти, %

Джерело: дані Міністерства освіти і науки України.
Примітка: без урахування даних тимчасово окупованої території АР Крим, м. Севастополя та частини зони проведення антитерористичної операції.

ДЮСШ, СДЮШОР та ШВСМ (Україна), у 2017-2021 роках

- Кількість осіб віком до 18 років (ДЮСШ, СДЮШОР), осіб
- Кількість осіб віком до 18 років (ШВСМ), осіб
- Частка вихованців ДЮСШ, СДЮШОР віком до 18 років від загальної загальної чисельності дітей, %
- Частка вихованців ШВСМ віком до 18 років від загальної чисельності дітей, %

Джерело: дані Міністерства молоді та спорту України.
Примітка: без урахування даних тимчасово окупованої території АР Крим, м. Севастополя та частини зони проведення антитерористичної операції.

«Рівень залученості дітей та молоді до рухової та фізичної активності. Вплив спорту на фізичне та ментальне здоров'я»

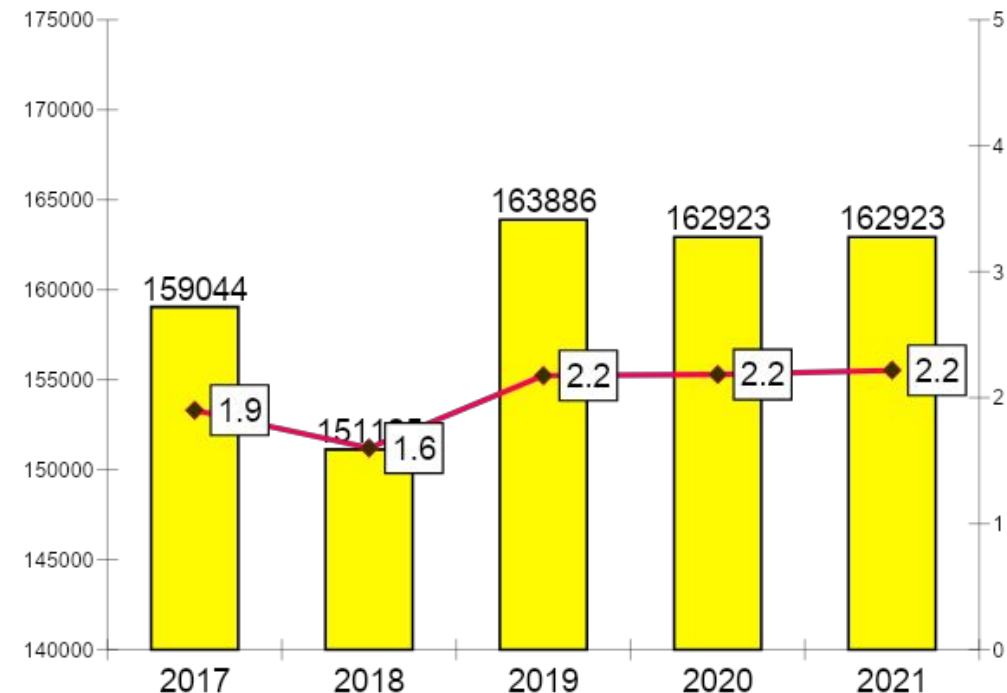

Показники інвалідності серед дітей та молоді

Основні показники розвитку «Інваспорт» в Україні станом на 01.01 поточного року, 2017–2021 роки

Назва показників	2018	2019	2020	2021
Кількість закладів фізичної культури і спорту осіб з інвалідністю "Інваспорт" в Україні (одиниць)	171	177	182	182
Штатні працівники, усього (осіб)	592	637	829	1 551
Кількість спортивних споруд у підпорядкуванні регіональних центрів "Інваспорт", усього	11	11	11	11
Фінансування, усього (тис. грн)	685953,3	780123,2	846149,9	655046,1
Кількість стипендій, усього	263	295	312	422
Кількість осіб, що займаються визнаними в Україні видами спорту осіб з інвалідністю з ураженнями опорно-рухового апарату, порушення зору, слуху, розумового і фізичного розвитку, усього (осіб)	10965	11305	11345	10596
Кількість осіб, що займаються видами спорту осіб з інвалідністю у дитячо-юнацьких спортивних школах для осіб з інвалідністю усіх типів та відділеннях у ДЮСШ (осіб)	5279	5660	5660	5340
Кількість осіб, які відвідують заняття з фізкультурно-реабілітаційної роботи, усього (осіб)	12288	14965	10250	9619

Динаміка кількості дітей з інвалідністю до 18 років (Україна) у 2017–2021 роки

■ Кількість дітей з інвалідністю, осіб
◆ Частка дітей з інвалідністю від загальної кількості дітей віком до 18 років, %

Джерело: Україна спортивна: щорічний інформаційний довідник. Міністерство молоді та спорту України. URL: <https://mms.gov.ua/fizichna-kultura/statistichna-zvitnist/shchorichnij-informacijnij-dovidnik-ukrayina-sportivna>
Примітка: Дані наведено без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим, м. Севастополя та тимчасово окупованих територій у Донецькій та Луганській областях.

Джерело: дані Міністерства охорони здоров'я України.
Примітка: без урахування даних тимчасово окупованої території АР Крим, м. Севастополя та частини зони проведення антитерористичної операції.

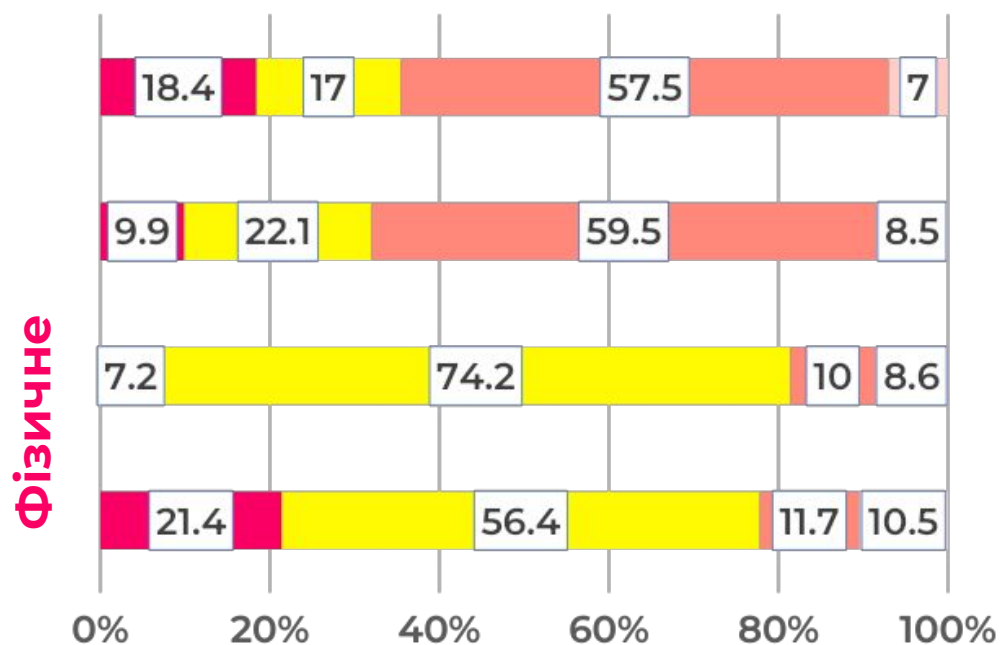

«Рівень залученості дітей та молоді до рухової та фізичної активності. Вплив спорту на фізичне та ментальне здоров'я»

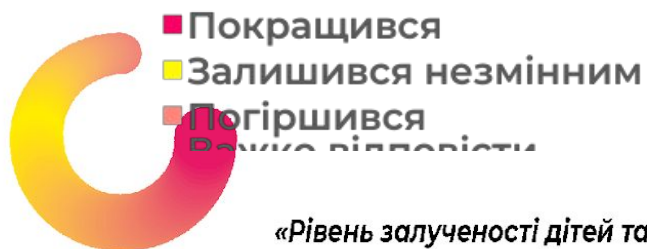
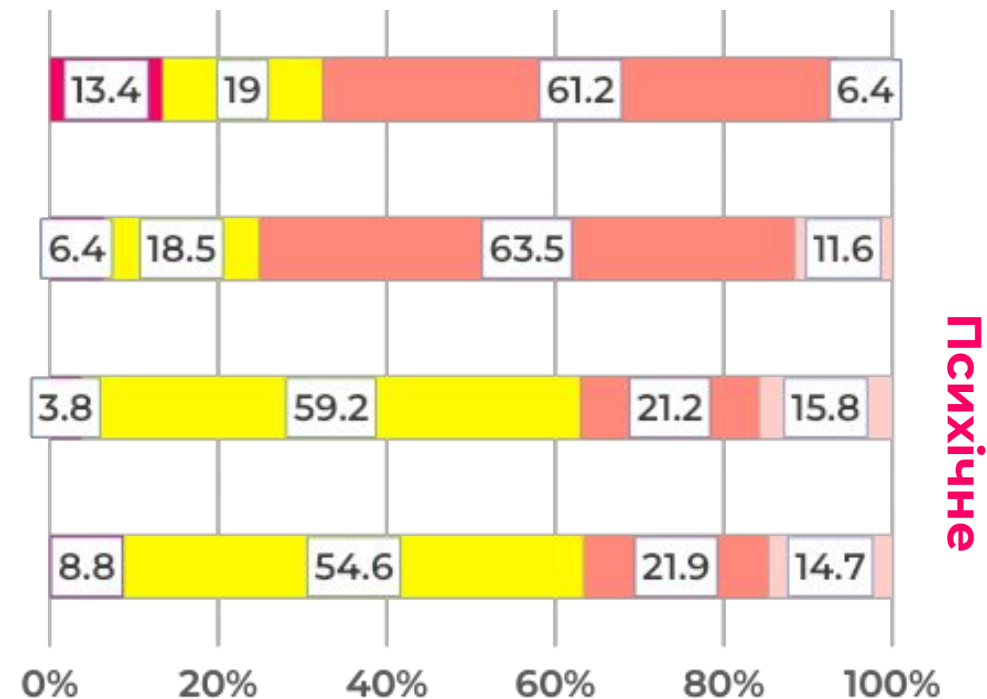

СТАН ЗДОРОВ'Я ДІТЕЙ

Зміни фізичного стан (здоров'я) дітей та молоді упродовж останніх 6 місяців після початку повномасштабної війни, %

Зміни психологічного (психоемоційного) стану дітей та молоді упродовж останніх 6 місяців після початку повномасштабної війни, %

«Рівень залученості дітей та молоді до рухової та фізичної активності. Вплив спорту на фізичне та ментальне здоров'я»

Зміни у поведінці і стані здоров'я дітей та молоді після початку повномасштабної війни, %

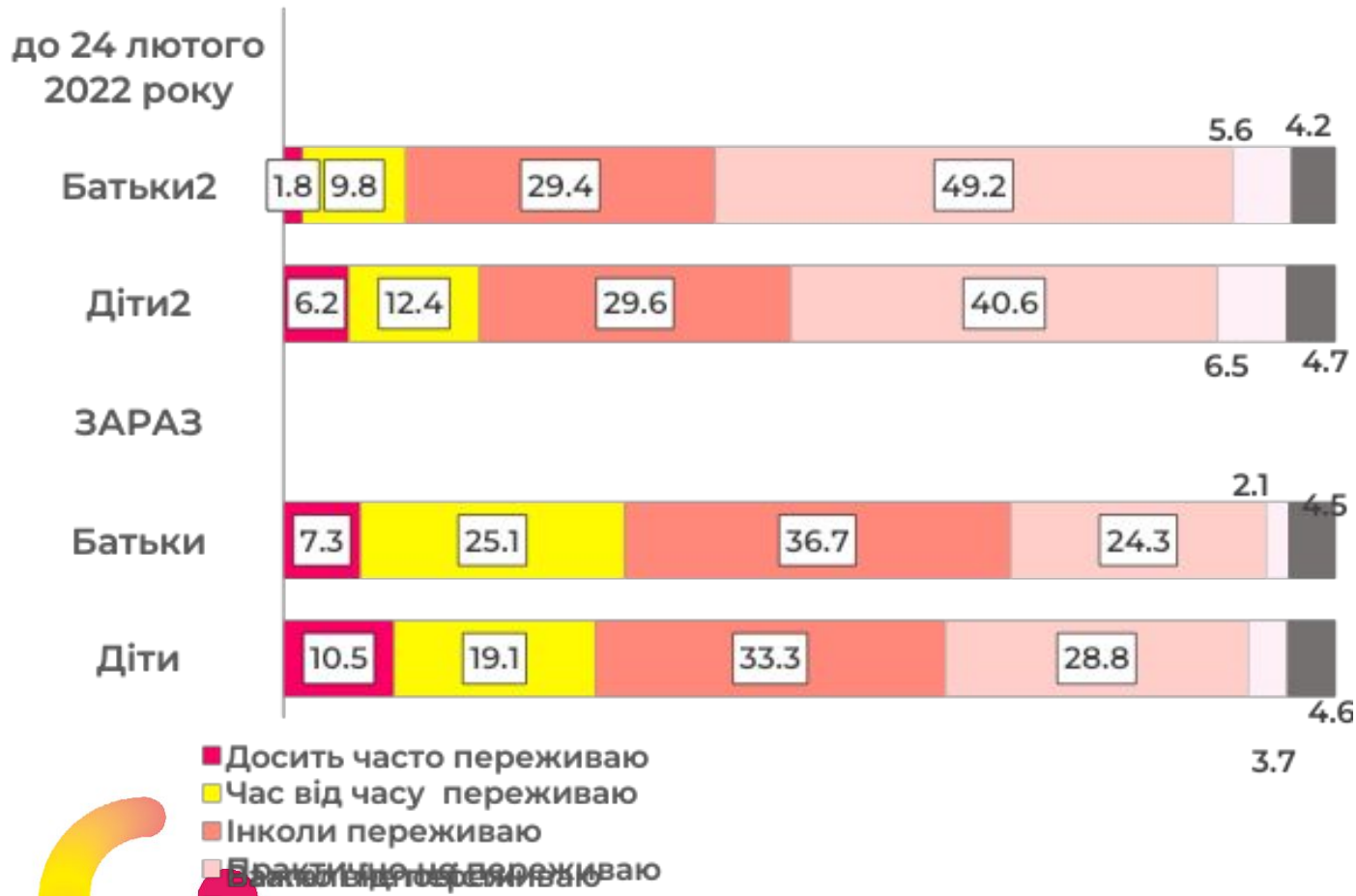
Примітка: респондент міг обрати декілька варіантів відповіді, тому сума відповідей не дорівнює 100%.

«Рівень залученості дітей та молоді до рухової та фізичної активності. Вплив спорту на фізичне та ментальне здоров'я»

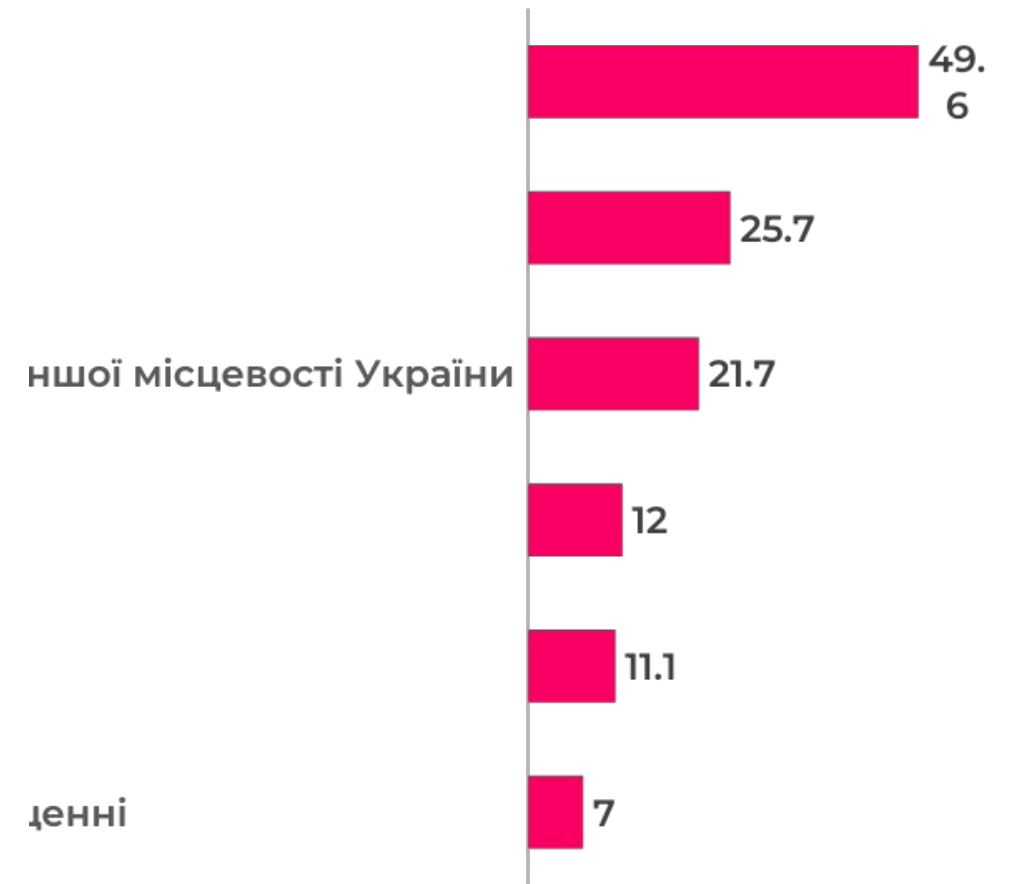

СТАН ЗДОРОВ'Я ДІТЕЙ

Частота переживання дітьми стресових ситуацій зараз і до 24 лютого 2022 року, %

Чи була(ли) ваша/ваші дитина/діти за час воєнних дій свідком або учасником таких подій?, серед батьків (N=8337), %

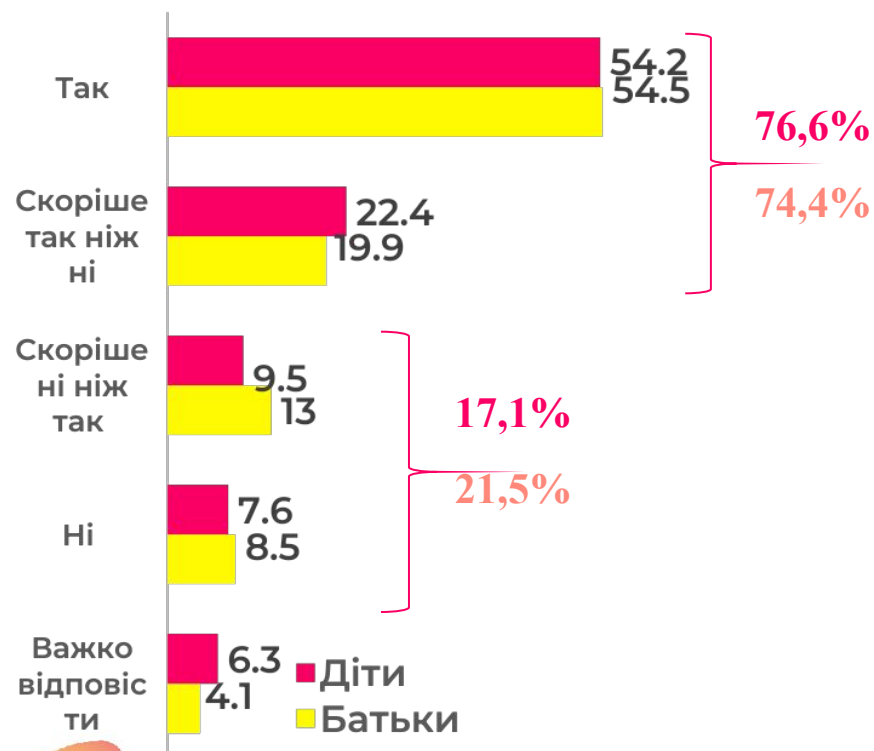

Примітка: респондент міг обрати декілька варіантів відповіді, тому сума відповідей не дорівнює 100%.

«Рівень залученості дітей та молоді до рухової та фізичної активності. Вплив спорту на фізичне та ментальне здоров'я»

Умови для занять спортом та різними видами рухової активності

Наявність в населеному пункті необхідних умов для занять спортом та/або різними видами рухової активності, %

«Рівень залученості дітей та молоді до рухової та фізичної активності. Вплив спорту на фізичне та ментальне здоров'я»

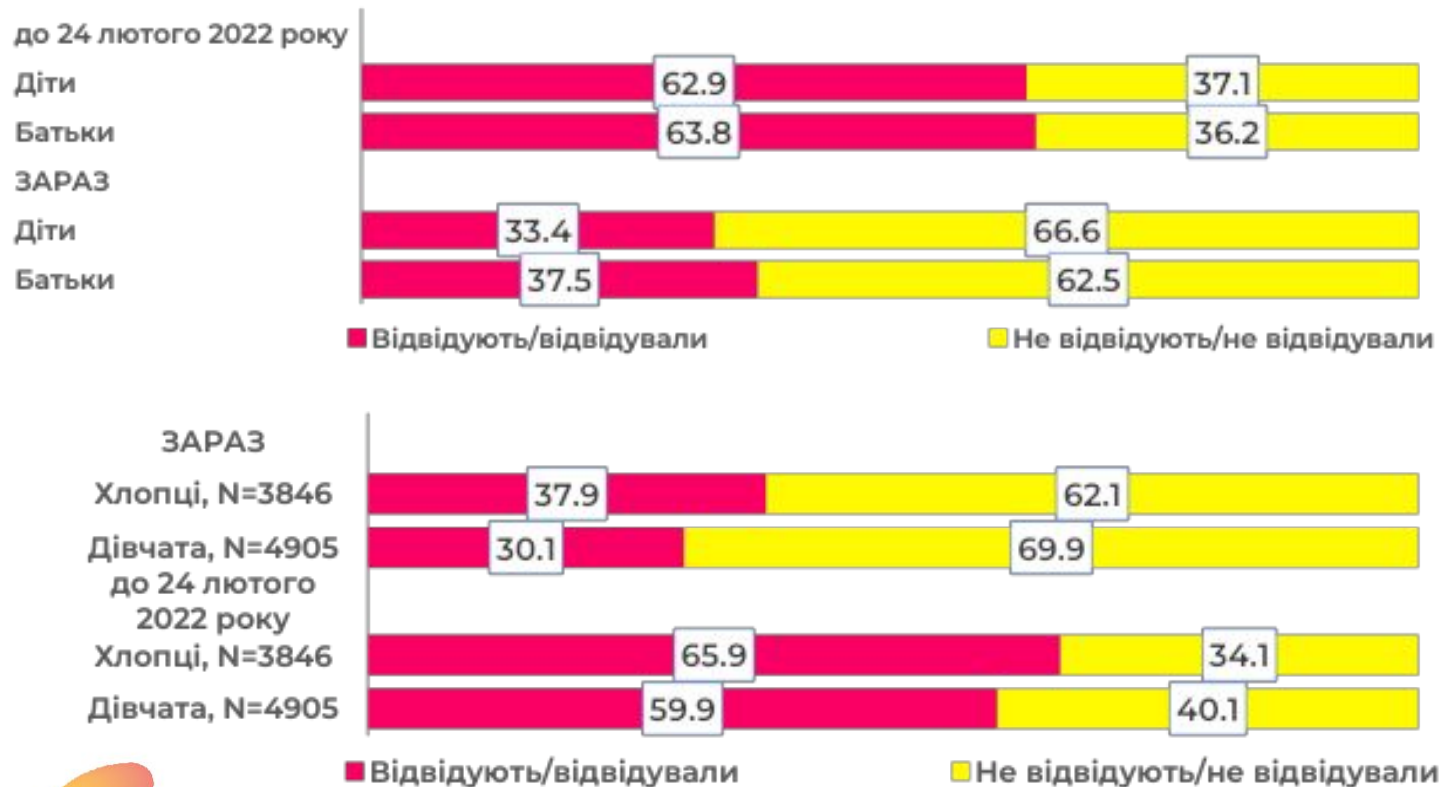
Шляхи поліпшення розвитку фізичної культури і спорту на сьогодні, %

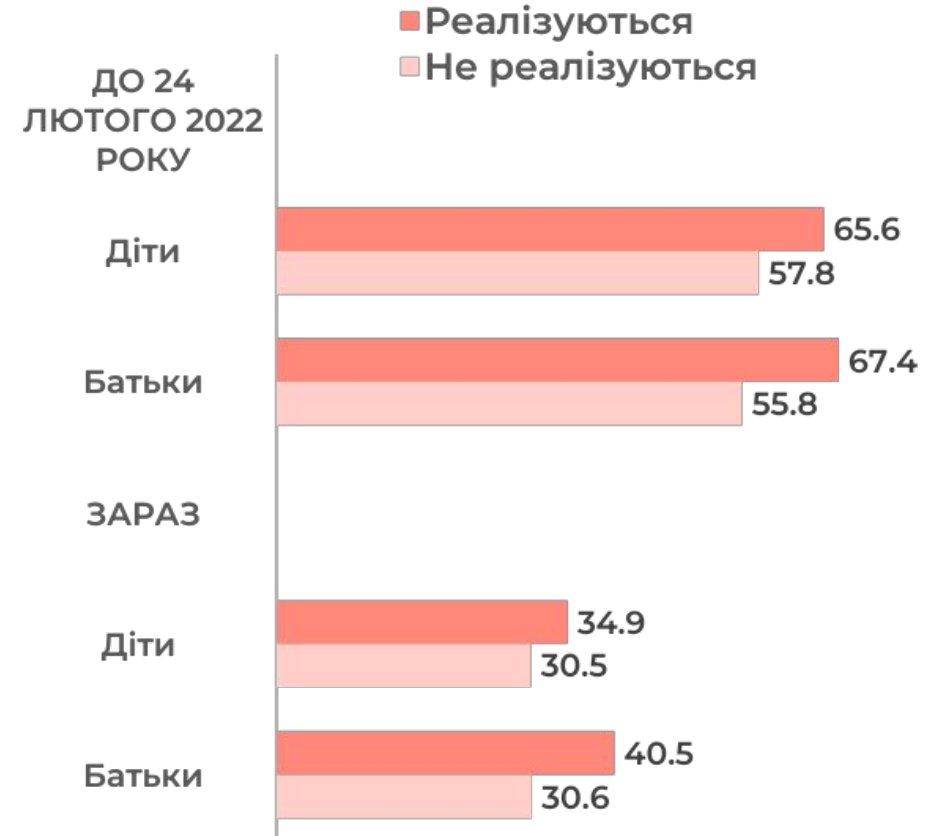
Примітка: респондент міг обрати декілька варіантів відповіді, тому сума відповідей не дорівнює 100%.

ЗАЛУЧЕНІСТЬ ДІТЕЙ ТА МОЛОДІ ДО ЗАНЯТЬ ФІЗИЧНОЮ КУЛЬТУРОЮ І СПОРТОМ

Рівень відвідуваності будь-яких спортивних секцій, гуртків тощо дітьми та молоддю, %

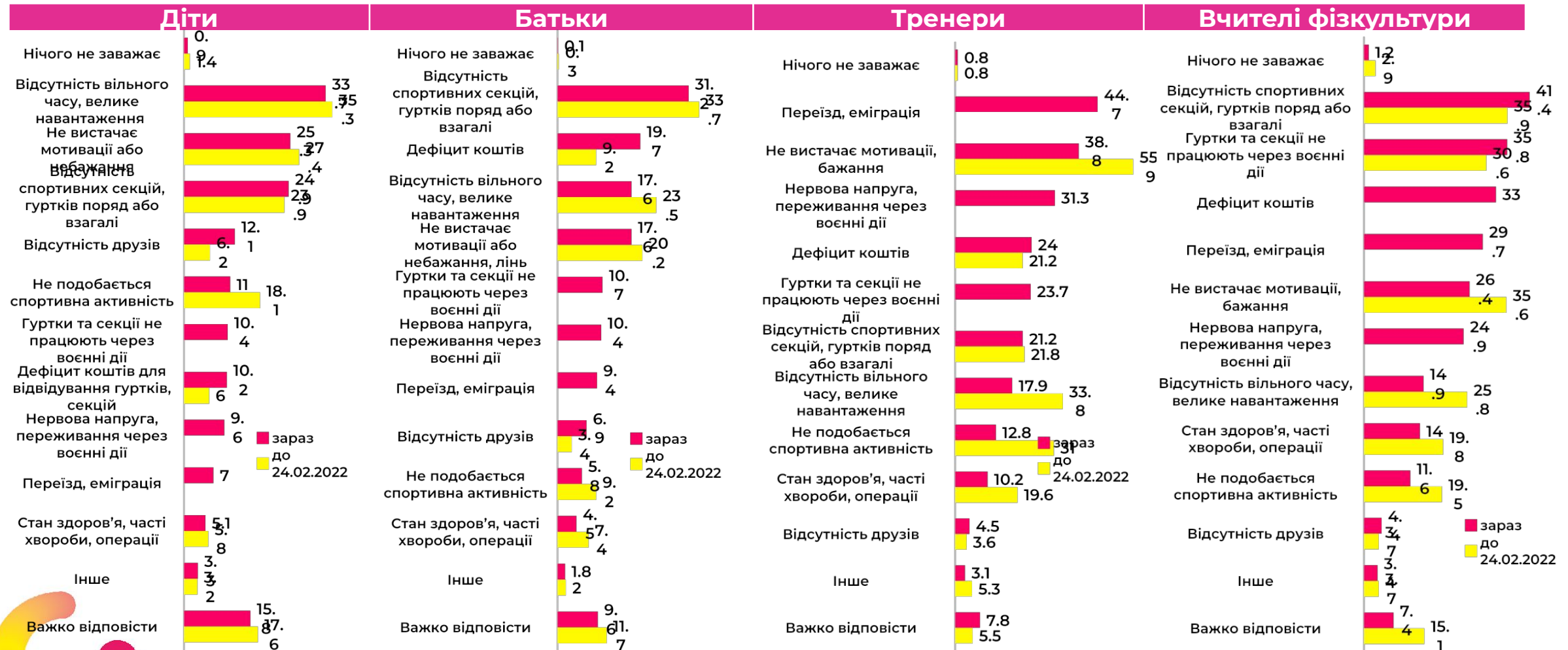
Частка тих, хто відвідує спортивні гуртки і секції, %

«Рівень залученості дітей та молоді до рухової та фізичної активності. Вплив спорту на фізичне та ментальне здоров'я»

Причини, які заважають дітям та молоді зараз відвідувати спортивні секції, гуртки тощо, %

«Рівень залученості дітей та молоді до рухової та фізичної активності. Вплив спорту на фізичне та ментальне здоров'я»

Види спорту, з яких діти відвідують/відвідували спортивні секції, гуртки, % від тих, хто відвідує/-вав будь-які спортивні секції, гуртки

ДІТИ

БАТЬКИ

Примітка: респондент міг вибрати декілька варіантів відповідей.

«Рівень залученості дітей та молоді до рухової та фізичної активності. Вплив спорту на фізичне та ментальне здоров'я»

Мотиви чому діти та молодь займаються саме цим видом спорту, % від тих, хто відвідує/-вав будь-які спортивні секції, гуртки тощо

ДІТИ

БАТЬКИ

Примітка: респондент міг вибрати декілька варіантів відповідей.

«Рівень залученості дітей та молоді до рухової та фізичної активності. Вплив спорту на фізичне та ментальне здоров'я»

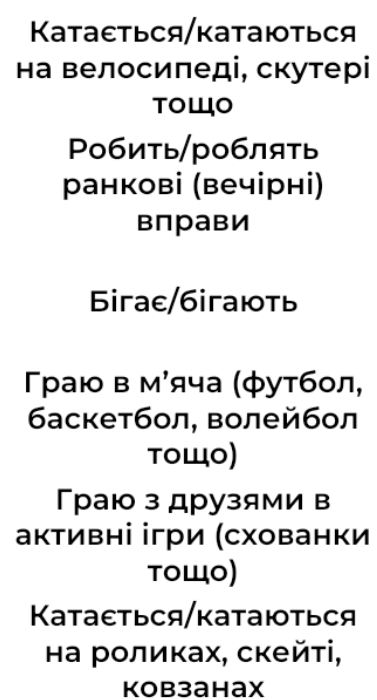
Рівні фізичною активністю поза заняттями в школі та спортивних секціях

Рівень зайнятості будь-якою фізичною чи активними розвагами самостійно, не відвідуючи гуртки, секції, %

Види фізичної активності чи активних розваг, якими діти займаються/лися хоча б раз на тиждень, % від тих хто займався та/або займається будь-якою фізичною активністю

ДІТИ

БАТЬКИ

■ Зараз ■ до 24.02.2022

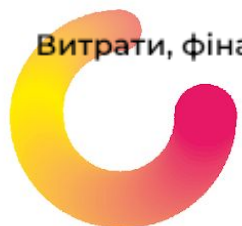
■ Зараз ■ До 24.02.2022

«Рівень залученості дітей та молоді до рухової та фізичної активності. Вплив спорту на фізичне та ментальне здоров'я»

Примітка: респондент міг вибрати декілька варіантів відповідей.

Наявність обмежень для дітей з інвалідністю до занять фізичною культурою та спортом, %

«Рівень залученості дітей та молоді до рухової та фізичної активності. Вплив спорту на фізичне та ментальне здоров'я»

Примітка: респондент міг вибрати декілька варіантів відповідей.

Мотиваційні чинники залучення дітей з інвалідністю до рухової активності та спорту, %

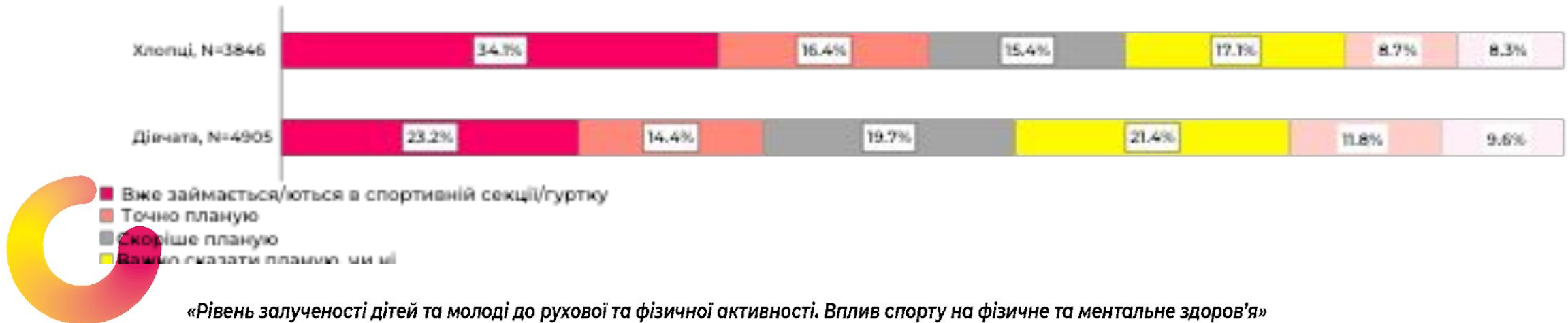
Примітка: респондент міг вибрати декілька варіантів відповідей.

«Рівень залученості дітей та молоді до рухової та фізичної активності. Вплив спорту на фізичне та ментальне здоров'я»

Мотивація дітей та молоді до занять фізичною культурою і спортом та їхні потреби

Наявність намірів дітей та молоді займатися будь-яким спортом самостійно та/або відвідувати спортивні секції, гуртки, за віком і статтю, %

«Рівень залученості дітей та молоді до рухової та фізичної активності. Вплив спорту на фізичне та ментальне здоров'я»

Мотиваційні чинники залучення дітей до рухової активності та спорту, %

Примітка: респондент міг вибрати декілька варіантів відповіді.

«Рівень залученості дітей та молоді до рухової та фізичної активності. Вплив спорту на фізичне та ментальне здоров'я»

ВИСНОВКИ

- Відсутня взаємодія між різними заінтересованими сторонами у сфері фізичної культури і спорту.
- Неефективність чинних нормативно-правових документів і програм.
- Відсутня загальна методика оцінювання рівня фізичної активності населення, їх залученості до фізичної культури і спорту.
- Через військову агресію Росії знизився рівень залученості дітей до занять фізичною культурою і спорту у спортивних секція і гуртках, незначним чином – у закладах освіти.
- Недостатнє залучення дітей і молоді до фізичної активності і занять спортом призводить до погіршення їх стану здоров'я.
- Недостатній рівень мотивації і бажання у дітей та молоді займатися фізичною активністю і спортом, що є однією з причин невідвідуваності спортивних секцій і гуртків та уроків фізкультури в закладах освіти.
- Батьки зовсім не звертають уваги на той факт, що головне для дітей у заняттях фізичною культурою і спортом те, що саме цей вид спорту, яким вони займаються, їм подобається.
- Існують певні обмеження для дітей та молоді з інвалідністю до занять фізичною культурою та спортом, а саме: відсутність спеціалізованих закладів та безбар'єрного середовища для маломобільних груп населення, нестача тренерів для осіб з інвалідністю та програм і спеціалістів, які спрямовані на цю категорію дітей, а також страх та незвичні умови для занять фізичною культурою і спортом.
- Переважно проводиться профілактична робота, неможливо надати якісну медичну допомогу, спрямовану на збереження здоров'я дітей, через загальну тенденцію зменшення кількості лікарів-педіатрів із зниженням їхнього професійного рівня і зростанням частки лікарів пенсійного віку.

- Загальний стан здоров'я дітей і молоді після початку повномасштабної війни погіршився, особливо це стосується психічного здоров'я (погіршилася успішність в школі, з'явилися тривожні розлади, песимістичні погляди на життя, розлади сну, проблеми з апетитом).
- Існує загроза життю і здоров'ю дітей та молоді під час проведення спортивних заходів, особливо в певних регіонах України.
- Недостатньо розвиненими є умови для занять фізичною культурою і спортом, відсутня або недостатньо розвинена інфраструктура (спортивні майданчики, спортивні заклади, спортивні секції, гуртки тощо).
- Спортивні федерації переважно орієнтовані на створення умов для досягнення спортивних результатів на міжнародному рівні; недостатнє або відсутнє фінансування; громадські організації не мали вагомого впливу на процеси і ухвалення рішень.
- Діяльність комерційних організацій переважно орієнтована на прибуток, тому вони проводять заходи та акції, де рекламують зазвичай їхні товари і послуги, не переймаючись специфікою роботи з дітьми та молоддю.
- Необхідність підвищення рівня розвитку сфери фізичної культури і спорту: поліпшення матеріально-технічної бази, забезпечення спортивним інвентарем та обладнанням і науково-методичного забезпечення, а також підвищення фінансування закладів, що здійснюють фізкультурно-оздоровчу діяльність.
- Залежність розвитку сфери фізичної культури і спорту від особистих поглядів голів на рівні територіальних громад.
- Неефективна система організації діяльності та фінансування спортивних закладів; недостатній рівень кадрового та матеріального забезпечення на рівні територіальних громад.
- Низький рівень інформаційно-просвітницької діяльності щодо важливості занять фізкультурою і спортом серед населення країни, а особливо серед дітей і молоді.

Дякую за увагу!

